

Deklaracija Nove Ljevice o lokalizaciji - novom dugoročnom smjeru djelovanja društva

Nova Ljevica:

- upozorava na nužnost izbora novog dugoročnog smjera djelovanja hrvatskog društva usklađenog s realnim i neizbježnim globalnim ograničenjima i trendovima
- upozorava hrvatsku javnost da će se način života ljudi u bliskoj budućnosti radikalno promijeniti u odnosu na život u proteklom stoljeću
- ističe da će promjene, sa ili bez priprema, uzrokovati veliku razliku u kvaliteti našeg života, a osobito naše djece
- upozorava da su krize koje se događaju i koje će se u skoroj budućnosti samo pojačavati posljedica želje za beskonačnim progresom i beskonačnim rastom gospodarstva na planetu na kojem su resursi ograničeni
- smatra da 'zasluga' za to pripada kapitalizmu, koji je uspostavio ekonomiju zasnovanu na profitu i pohlepi, čime je prouzročio najveće razlike između bogatih i siromašnih, funkcioniranje ekonomije je učinio potpuno ovisnim o neobnovljivim i nestajućim fosilnim gorivima kao i rastu potrošnje, čime su izazvani iznimno opasni poremećaji prirodnih sustava i klime koji ljudima omogućuju život na Zemlji
- ističe da je kapitalizam dopustio potpuno neodržive globalne razmjere dugovanja, koja će, kada dospiju na naplatu, destabilizirati temelje globalizirane ekonomije, a kako kapitalizam nema mehanizme kojima bi mogao popraviti ovo stanje, globalizirana ekonomija kakvu znamo postaje neodrživom
- upozorava da su svjetski moćnici zbog vlastite koristi do sada uspijevali odgađati odlučne mjere na zaustavljanju klimatskih promjena (napuštanju fosilnih goriva) „jer bi to ugrozilo rast gospodarstva“; za postupne mjere sada je kasno, pa su u porastu izgledi za pojavu brzo nastupajućih kriza koje će najsnažnije pogoditi one najslabije
- upozorava da su u takvim okolnostima krizom najteže pogođena područja ili društvene skupine ne mogu računati na djelotvornu pomoć nacionalne, EU ili UN razine
- smatra da će se krizom pogođeno stanovništvo morati nositi s nedaćama onako kako se samo bude moglo i znalo organizirati, i to LOKALNO
- predlaže okupljanje i suradnju svih koji LOKALIZACIJU prepoznaju kao način da se ljudi povezuju i surađuju, da ponovo postanu svjesni svoje ovisnosti o prirodnim sustavima i nužnosti njegovanja suživota sa svim drugim živim bićima i koji su spremni raditi na usklađivanju svoga načina života s ograničenjima prirodnog i društvenog okruženja u kojem žive.

Obrazloženje:

Svijet ulazi u vrlo turbulentno razdoblje uz brzo nastupajuće promjene za koje se Hrvatska priprema samo formalno (u okviru međunarodno nametnutih minimuma).

Pozornost javnosti dobivaju tek vijesti o porastu BDP-a, broju dolazaka turista, o sezonski dobrim urodima pojedinih poljoprivrednih kultura, o privlačenju novih investitora, re-industrijalizaciji, rasterećenju gospodarstva, novim ulaganjima u prometnu i komunalnu infrastrukturu ... što pogoduje stvaranju dojma da su to

trendovi koji vode u bolju i sigurniju budućnost, da mogu trajati i da bi ih stoga trebalo osnaživati i davati im prioritet.

Klimatske promjene najavljene prije stoljeća sada se odvijaju pred očima cijelog svijeta: Hrvatska je do sada bila pošteđena prirodnih katastrofa, no pitanje je vremena do kada.

Najdestruktivniji klimatski ekstremi još se uvijek mogu spriječiti brzim napuštanjem fosilnih goriva, ali se to ne čini: globalno je dogovoreno da se zatopljenje zaustavi na 1,5 - 2°C, ali je svijet na putu zatopljenja od 3 - 5°C do kraja stoljeća i realno je da to dovodi u pitanje mogućnost opstanka danas rođene djece.

Dva stoljeća industrijalizacije i eksponencijalnog globalnog gospodarskog rasta bili su jedinstven period u povijesti čovječanstva i bili su mogući samo zahvaljujući privremenoj dostupnosti obilja jeftine energije iz neobnovljivih fosilnih goriva (ugljena, nafte i plina - njihov udio u svjetskoj energetici i danas je veći od 80%).

Komercijalno isplative zalihe fosilnih goriva bliže se kraju i realno je očekivati da će danas rođena djeca u svojoj zreloj dobi morati živjeti bez njih.

Zemlje EU, ako doista žele zaustaviti globalno zatopljenje na barem 2°C (i ne izgubiti Zemlju kao ljudski habitat), morale bi svoje emisije stakleničkih plinova smanjiti za 95% do 2035. godine.

Danas rođenoj djeci prije nego ona napuste svoje tinejdžersko razdoblje, roditelji bi morali pripremiti neophodne sustave koji će im omogućiti život i funkcioniranje praktično bez fosilnih goriva.

Čovječanstvu pak za sadašnji način života godišnje treba bio-fizički kapacitet od 1,7 Zemlje, drugim riječima, trošimo resurse vlastite djece koji će njima biti potrebni za život i opstanak, ali te resurse više neće imati.

Naši politički sustavi podešeni su tako da favoriziraju kratkoročne političke pobjede ne vodeći računa o dugoročnim posljedicama.

Odlaskom fosilnih goriva iz upotrebe (zbog zaštite klime ili zbog iscrpljenosti komercijalno isplativih rezervi) promijenit će se svi aspekti življenja na koje smo navikli, od područja transporta ljudi i roba (što u 94% slučajeva ovisi o nafti), dolazaka u turizmu kao i sposobnost prihvata turista (njihove prehrane), izgradnje i održavanja prometne i komunalne infrastrukture, proizvodnje poljoprivrednih monokultura na velikim površinama - do sustava distribucije roba i hrane putem velikih trgovačkih centara, jer sve to ne može funkcionirati bez fosilnih goriva.

Hrvatska više od polovice svojih potreba u hrani i energiji namiruje iz uvoza, svoje prihode sve više temelji na nesigurnom turizmu i rasprodaji prirodnih resursa, dopustila je raspad sela i malih poljoprivrednih gospodarstava, prednost daje kapitalu i interesima vanjskih moćnika nauštrb socijalne stabilnosti i pravde, kao i očuvanja prirode, te ne nalazi dovoljno vremena za stvarne uvide u

klimatske promjene i kraj ere fosilnih goriva kako bi ih prepoznala kao egzistencijalne prijetnje.

Stoga moramo računati da ćemo svoje osnovne potrebe u najvećoj mjeri morati osiguravati unutar najbližeg okruženja.

Hrvatska ima solidan potencijal da i u ovakvim okolnostima stanovništvu omogući dobru kvalitetu života ukoliko promijeni sadašnju usmjerenost na rast, konkurentnost i nadmetanje u stjecanju i potrošnji, oslobodi se robovanja korporacijama i pravilima globalnog tržišta koja najvećima idu u prilog, drugim riječima ako se usmjeri prema lokalizaciji.

Kada se osnovne potrebe stanovništva mogu namiriti iz relativno bliskog okruženja, to je istovremeno bolje za klimu, okoliš i socijalnu pravednost.

Mreža samodostatnih i otpornih zajednica koje međusobno surađuju i solidarno pomažu jedna drugoj u kriznim situacijama potvrđuje nužnost i važnost participativne demokracije i čini regije i države sposobnijima nositi se s prirodnim i antropogenim krizama i promjenama.

Lokalizacija, dakle, predstavlja 'preuzimanje sudbine u vlastite ruke' budući da je već očigledno da nacionalne i nadnacionalne institucije 'obične ljude' ne žele i neće moći zaštititi od sustavnog uništavanja životnih resursa. Stoga je lokalizacija jedino odmah primjenjivo rješenje kojim bi se moglo usporiti i ublažiti daljnje narušavanje prilika na Zemlji.

Sretna okolnost je da u Hrvatskoj mnoge civilne udruge i grupe građana rade na alternativnim rješenjima - one koji se bave permakulturom, tranzicijskim pokretima, poticanjem lokalne proizvodnje zdrave hrane i različitim oblicima zaštite okoliša i jačanja društvenog života. Nova ljevica će uspostaviti suradnju s njima i učiti od njih.

Za Novu ljevicu:

Dragan Markovina, predsjednik Nove ljevice

U Zagrebu, 6.10.2018.